

Novi plan rasta za Zapadni Balkan

*Jačanje društveno-ekonomske
konvergencije zapadnog Balkana
sa EU i ubrzavanje reformi EU*

JUNI 2024.

#WesternBalkans
#EUEnlargement
#WBGrowthPlan

PLAN RASTA ZA ZAPADNI BALKAN JE ZASNOVAN NA 4 STUBA

- 1** Jačanje ekonomske integracije sa jedinstvenim tržištem Evropske unije
- 2** Jačanje ekonomske integracije unutar Zapadnog Balkana kroz zajedničko regionalno tržište
- 3** Ubrzavanje temeljnih reformi
- 4** Povećanje finansijske pomoći

Plan rasta će se sprovoditi kroz novi finansijski instrument: predloženi instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan u iznosu od 6 milijardi evra.

€6
milijardi
€2 milijardi u grantovima
€4 milijardi u zajmovima
2024-2027

Stub 1

PRIBLIŽAVANJE ZAPADNOG BALKANA JEDINSTVENOM TRŽIŠTU EU

Pre pristupanja EU će otvoriti određene oblasti jedinstvenog tržišta EU za partnere sa Zapadnog Balkana, što će građanima doneti opipljive koristi. Partneri sa Zapadnog Balkana moraće da preuzmu fundamentalne reforme, usklade se sa *acquis-em* i ispune svoje obaveze u okviru Zajedničkog regionalnog tržišta.

Fokus će biti na sledećih sedam početnih prioritarnih oblastima:

- Slobodno kretanje robe
- Slobodno kretanje usluga i radnika
- Pristup jedinstvenoj oblasti plaćanja u evrima
- Olakšavanje drumskog transporta
- Integracija i dekarbonizacija energetskih tržišta
- Jedinstveno digitalno tržište
- Integracija u industrijske lance nabavke

Stub 2

RAZVOJ ZAJEDNIČKOG REGIONALNOG TRŽIŠTA JE NEOPHODAN IZ DVA RAZLOGA

Razvoj zajedničkog regionalnog tržišta je neophodan iz dva razloga:

- oslobađanje ekonomskog potencijala regiona, stvaranje mogućnosti za poslovanje i radnike, i pretvaranje Zapadnog Balkana u privlačnije mesto za evropske investitore. Zajedničko regionalno tržište bi na kraju dodalo 10% regionalnog BDP-a* ekonomijama Zapadnog Balkana.
- usvajanje i implementacija standarda EU je odskočna daska ka jedinstvenom tržištu EU.

Stub 3

UBRZAVANJE TEMELJNIH REFORMI

Da bi povećali društveno-ekonomsku konvergenciju, partneri sa Zapadnog Balkana će morati da sprovedu reforme u fundamentalnim oblastima.

Svaki partner sa Zapadnog Balkana pripremiće Reformsku agendu sa setom prioritarnih reformi podeljenih na prekretnice, takozvane „uslove plaćanja“. Njihovo ispunjavanje će pokrenuti oslobađanje sredstava iz novog Plana rasta.

Ubrzanje reformi će:

- Unaprediti ekonomski rast uključujući privlačenje stranih investicija i jačanje regionalne stabilnosti;
- Pomoći partnerima sa Zapadnog Balkana da napreduju ka članstvu u EU

Stub 4

POVEĆANJE FINANSIJSKE POMOĆI

6 milijardi evra vredan Instrument za reformu i rast za Zapadni Balkan kombinuje grantove i kredite. Ovaj novi instrument dopunit će trenutnu finansijsku pomoć u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III).

Ovaj instrument ima ukupni finansijski budžet od 6 milijardi evra za period od 2024-2027, koji se sastoji od sledećeg:

- 2 milijarde evra grantova do dogovora o reviziji višegodišnjeg finansijskog okvira
- 4 milijarde evra visoko povlašćenih kredita

KAKO ĆE FUNKCIONISATI NOVI GRANT?

Najmanje 50% ukupnog iznosa (grantova i kredita) će biti upotrebljeno za investicije kroz **Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)**. **Preostali krediti će biti namenjeni vladama Zapadnog Balkana. Puštanje svih fondova će zavisiti od napretka u implementaciji mera iz Reformske Agendi.**

Isplate će se vršiti dva puta godišnje, na osnovu zahteva koje podnose partneri sa Zapadnog Balkana i nakon što Komisija proveri da li su ispunjeni relevantni uslovi, preduslovi i opšti uslovi, kao što su makrofinansijska stabilnost, dobro upravljanje javnim finansijama, transparentnost i nadzor budžeta.

U slučaju da uslovi plaćanja nisu ispunjeni, Komisija će obustaviti ili odbiti odgovarajući iznos od uplata. Zapadnobalkanski partner imaće 1-2 godine da ispuni sve uslove, inače će se iznos preraspodeliti ostalima u narednim godinama.

